

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

53. An Sacerdos post consecrationem possit applicare fructum sacrificij
Missæ, pro quo stipendium acceperat, si antea non applicauerat? Et hoc
procedit ex illa quæstione, an actio sacrificij Missæ ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

RESOL. LII.

An requiratur intentio saltem virtualis in eodem tempore Missæ, ad applicandum fructum Sacrificij, cui præbuit stipendium? Ex part. 5. traçt. 14. & Misc. 2. Refol. 65.

§. 1. Affirmatiuam sententiam tenet Granado in 3. part. de Sacram. controu. 3. tr. 5. disp. 4. sect. 2. n. 14. quia non aliter prodest, vel applicatur alicui fructus boni operis, aut Sacrificij, quam offerendo illud pro tali persona; sed vt offeratur pro tali persona, requiritur intentio saltem virtualis offerendi pro illa, & non satis est quod aliquando id quis voluerit. ergo vt alicui proficit bonum opus, vel sacrificium Missæ, necessaria est virtualis intentio. Maior videtur certa, quia si pro alio offeratur, illi non prodest. Minorem probat, quia illa oblatio debet esse voluntaria; sed sola habitualis voluntas non reddit oblationem voluntariam, ergo requiritur saltem virtualis. Minor patet, quia sola habitualis voluntas non sufficit, vt ratione illius aliquid fiat, sed perinde se habet, ac si non esset; propterea enim docent Doctores nec ad meritum, nec ad Sacramentum illam sufficere. ergo non potest dici voluntariè factum, aut oblatum, quod habituali voluntate fit. Concedendum ergo necessariè est requiri intentionem, seu voluntatem offerendi, quæ saltem virtualiter maneat tempore oblationis boni operis, vel sacrificij Missæ. Ita Granado. Vnde secundum suam sententiam applicatio Missæ pro illo, qui dedit elemosynam, esset faciendâ actualiter, vel virtualiter tempore eiusdem sacrificij.

2. Sed quia causa est quotidianus, etsi hæc opinio esset vera, multi seculares præbendo stipendium fraudarentur applicatione sacrificij Missæ, & Sacerdotes grauius peccarent. Ideo ne deseras videre seipsum in per. 1. traçt. 14. refol. 47. vbi negatiuam sententiam docui, quam, me citato, tenet nouissimè Ioannes de Lugo de Sacram. disp. 8. sect. 6. num. 93. cui adde etiam Huradum disp. 4. de Sacram. in genere, difficult. 5. & Coninck de Sacram. q. 64. art. 8. dub. 2. num. 76. quia quamuis intentio habitualis non sufficiat ad efficiendum Sacramentum, neque ad efficiendum Sacrificium, quia ad id requiritur intentio factiua, quod conuenire nequit intentioni non perseveranti actualiter in se, neque virtualiter in aliquo effectu sui; sufficit tamen ad applicandum valorem, seu fructum Sacrificij faciendi ex alia intentione actuali, aut virtuali, quia ad applicandum valorem, aut fructum Sacrificij, non est necessaria intentio factiua Sacrificij, neque valoris illius, sed sufficit intentio applicatiua valoris futuri sacrificij faciendi ex alia intentione, & respiciens ipsum valorem, vt parum obiectum, & non vt effectum. quia ex eo tantum quod celebrans tunc quando fit Sacrificium, aut antea, velit suum Sacrificium aut existens, aut postea futurum alicui prodesse, dicitur illi sufficienter applicare valorem: ad id autem sufficit intentio habitualis, quia sufficit intentio non factiua, aut purè volitiua. Igitur postquam hodie, verbi gratiâ, applicat alicui sacrificium, quod cras, vel infra dies aliquot celebrabo, manebitque ei applicatum, etsi de illo nihil amplius cogitem, modo non habeam voluntatem contrariam ante celebrationem, quia in tali casu voluntas non debet me mouere ad aliquid vltèrius operandum, sed solum mouere diuinam voluntatem, aut statim, ac sacrificium, eius fructum alteri applicet. Secus est de confessione Sacramenti, quam libera mea voluntas phy-

Tom. 11.

sicè debet causare applicando potentiam motiuam ad actum externum operandum.

RESOL. LIII.

An Sacerdos post consecrationem possit applicare fructum Sacrificij Missæ, pro quo stipendium acceperat, si antea non applicauerat?

Et hoc procedit ex illa questione, an actio Sacrificij Missæ essentialiter consistat tantum in consecratione vtriusque speciei?

Et docetur multos DD. tenere in sumptione Eucharistia totam essentiam Sacrificij Missæ consistere. Ex p. 10. tr. 12. & Misc. 2. Ref. 27.

§. 1. Resolutio huius dubij pendet ex illa questione, an actio Sacrificij Missæ essentialiter consistat tantum in sola consecratione vtriusque speciei: & affirmatiuam sententiam docent communiter Doctores. Probatur primò hæc opinio ex forma, qua ordinantur Sacerdotes per verba illa: Accipe potestatem offerendi Sacrificium. Constat autem characterem Sacerdotalem, qui per illa verba datur, directè esse ad consecrandum Corpus Christi, nec habere primarium alium effectum supernaturalem; ergo formaliter actus consecrandi Corpus, & Sanguinem Christi est idem quod actus sacrificandi.

2. Probatur secundò, ex illo principio, quod Christus in Missa sit principaliter offerens, & quod Sacerdos exercere debeat actionem sacrificandi in persona Christi, qui non minus in Missa, quam in Cruce est offerens principalis, vt docet Tridentinum, sess. 22. cap. 2. & communiter Patres. Sed quando Sacerdos sumit Eucharistiam, nullum actum exercet in persona Christi; neque vllum est signum sensibile, quod hoc significet: quin potius illa, quæ immediatè antecedunt sumptionem, scilicet illa verba, Domine non sum dignus, &c. & illa, Corpus Domini nostri Iesu Christi, custodiat animam meam, &c. imò reliqua aliqua præter consecrationem, aperta sunt signa nominis agentis in persona propria: nec explicari potest quomodo sumptio Eucharistia, aliaque actiones, & verba tribui possint Christo, vt principali operanti; quod tamen facillè intelligitur, & explicatur in ipsa forma consecrationis. Ergo in hac & non in alijs consistit essentia Sacrificij.

3. Verùm, his non obstantibus, non dicunt Doctores asserentes fractionem pertinere ad essentiam Sacrificij. Ita Canus, de Locis Theol. lib. 12. c. 13. ad 4. argum. & Valentia, tom. 4. disp. 6. quest. 9. punct. 1. §. Probant primò ex facto Christi Matthei 26. Marci 14. & Luca 22. dum panem consecratum fregit, præcepitque, vt nos idem faciamus; illa enim verba, Hoc est corpus meum, quod pro vobis tradetur: iuxta textum Græcum idem sonant, atque pro vobis frangitur, vt notat Vasquez disp. 222. num. 11. Probant secundò ratione, nam fractio, seu passio Christi in Cruce, vt habetur, de consecrat. dist. 2. Canone, Cùm frangitur: qui desumptus fuit ex D. Prospero. Idem docet Algerus, lib. 1. de Sacrament. Corporis Christi. Fractio ergo pertinet ad rationem Sacrificij commemoratiui passionis Christi, perinde atque consecratio. Item, non de iure etiam Doctores tenentes in sumptione eucharistia totam essentiam Sacrificij Missæ consistere. Ita Albertus in 4. dist. 13. Ledesma, 1. part. Quarti, quest. 23. art. 4. in fine, & alij, quia ad rationem Sacrificij requiritur aliqua immutatio in Christo, qui est res oblata. Nulli autem alij actioni Missæ videtur posse tribui ratio immutationis, nisi sumptioni, per quam aliqua ratione Christus immu-

C 3

Sop. hac quest. infra in tr. 3. Ref. 24. ex doctrina eius §. 1. & 2. & in Ref. 25. §. Sed ego, & in Ref. 27. cursum, & recitatio in fine §. Sed, & in tom. 9. tr. 7. lege §. Aliqui. Ref. 111.

Sop. hac fractione læc & cum multis DD. in tom. 1. tr. 1. Refol. 102. §. 2. à lin. 6. à vers. nam Guilielmus.

Sop hoc infra in tr. 3. Ref. 24. §. 1. à principio vsque ad medium, & in tom. 9. tr. 7. Ref. 111. §. Aliqui.

tatur. Imò etiam si quis velit ad rationem actionis Sacrificij Missæ, quia inuentum Sacrificium est, nullâ requiri in Christo immutationem; nulla est alia actio melior, & aptior, quàm sumptio ipsa, ut in ea constitatur ratio Sacrificij; quia Sacrificij inuenti ratio consistit in representatione Sacrificij cruenti: hoc autem sumptione ipsa representatur, iuxta verba Pauli, *Quiescuntque manducabitis, &c. mortem Domini annuntiabitis.* Quamvis ergo etiam consecratione representetur, putat adhuc hi Auctores melius sumptione rationem actionis Sacrificij representari; id è totam essentiam in eo constituunt. Itaque in ea actione consistit integra essentia Sacrificij, quæ victimam immutat: atqui sola Sacramenti consumptio victimam immutat; quia per hanc destruitur esse sacramentale, quod Christus, ut victima habet in hoc Sacramento. Confirmatur, quia consecratio est tantum victimæ præparatio, quæ ad Sacrificium non pertinet, nisi depositi; alioqui etiam Incarnatio pertinisset ad Sacrificium cruentum Crucis, quia per illam præparata fuit victima Crucis.

Sup hoc infra in Resol. 147. §. vlt. ad medium. vers. Quod si ante, & legem paulo ante à vers. Ex his inferet Dicastillus. Sup. hoc quamvis recitauerit infra lege §. vlt. Ref. 229.

4. His suppositis, ad casum propositum affirmatiue videtur respondendum ex his, quæ docet Pater Tambur. *Opusc. de Sacrif. Missæ, lib. 2. cap. 2. §. 10. n. 7.* vbi sic ait: Ex probabili sententia, docente, Sacrificij essentiam consistere in consecratione simul, & in consumptione, possibile etiam erit posse applicari fructum Missæ toto tempore ante prædictam consumptionem, quia iam in hac sententia offertur actio faciendâ, non iam facta. Ita ille. At ego prorsus huic sententiæ non adhareo, stante diuersitate opinionum; vnde in casu nostro, pro stipendio certo Sacerdos præberet danq̃ elemosynam fructum, & applicationem incertam: nam, ut visum est, magis communis opinio est, quod in sola consecratione consistit tota essentia Sacrificij Missæ: Ergo peracta consecratione, non potest amplius dictum Sacrificium applicari; quod quidem, si sciret qui præbet stipendium, non illud præberet pro Missa applicanda post dictam consecrationem: nam vellet Missam cum fructu incerto, & posito sub opinione.

RESOL. LIV.

An si Sacerdos Regularis applicet Missam contra intentionem Superioris, valeat talis applicatio? Et notatur, quod si Sacerdos Regularis non faceret vllam applicationem Missæ, licet Prælatus illam Missam applicaret, non haberet dicta Prælati applicatio vllum effectum. Ex p. 2. tr. 14. Ref. 72.

Sup. contento in hac Ref. 147. §. vlt. inter medium, & finem, à vers. Nota secundum.

§. 1. **R**espondeo, dictum Regularem peccare quidem contra votum, sed applicationem Missæ contra mentem Superioris validam esse, quia Christus Dominus liberum actum celebrationis & consecrationis instituit, ut tota applicatio pendeat ex Sacerdotis libera intentione. Ita Syluest. *ver. Missa primò, n. 12.* Angelus *vers. eodem, n. 36.* Henricus *lib. 9. cap. 2. n. 6.* Fagundus *tract. 1. lib. 3. cap. 10. n. 4.* Villalobos *in summa part. 1. tract. 8. dub. 11. n. 2.* & ita determinasse Theologos Salmantinos notauit Rodrigus *in sum. tom. 1. cap. 141. concl. 10.* & alij.

2. Ista opinio est probabilis, sed contrariam etiã non minus probabilem existimo, quam docet nouissimè doctus Fraxinellus *in tract. de oblig. Sacerd. sect. 6. §. 7. n. 1.* & Gauantus *in comment. ad Rub. Missal. p. 3. tit. 12. n. 28.* Nec valet argumentum Suarez *in 3. part. tom. 3. disp. 79. sect. 9.* positum supra, nam responderetur esse disparem rationem inter intentionem consecra-

tionis, & applicationem Missæ; nam intentio Sacerdotis in consecratione, est de essentia Sacrificij. Idè non potest Prælatus illam irritare, aliàs non esset Sacrificium. At quòd valor Missæ huic, vel illi applicetur, non est de essentia Sacrificij, & ideo si à Prælato alteri, quàm ei, in quem Sacerdotis intentio dirigitur, applicetur, est Sacrificium. Hanc etiam opinionem docuit Scot. *quodlib. 20. Corduba lib. 1. quest. 3. opin. 6.* Ledesma *2. 4. quest. 16. art. 14.* & alij.

3. Notandum est verò, cum Villalobos *vbi supra, n. 3.* quòd si Sacerdos Regularis non faceret vllam applicationem Missæ, licet Prælatus illam Missam applicaret, non haberet dicta Prælati applicatio vllum effectum, quia Prælatus non est minister Sacrificij, sed hoc procederet stante prima opinione, non autem in secunda sententia.

RESOL. LV.

An Missa Conuentualis possit applicari? Et alij duo casus proponuntur. Primus, quod Capellanus, quando licite, & ex honestate potest vocari à celebratione Missæ imposta, in tali casu possit celebrare Missam non pro stipe, quod est clarum, sed pro charitate in sui utilitatem, vel parentum, aut amicorum. Idem intellige, si Prælatus mibi quotidie celebrare præcipiat in genere.

Secundus, quod si Capellanus obligatus ad quotidianam celebrationem egrotaret per duos menses, non teneret per alium celebrare, nec ipse factus sanus Missam dicere. Ex p. 5. tr. 13. & Misc. 1. Ref. 51.

§. 1. **A**ffirmatiuam sententiam docet Peyrinus *in Priuil. tom. 3. c. 1. n. 20.* vbi sic ait: Existimo quòd dicta Missa conuentualis possit applicari pro quocumque voluerit Prælatus; non enim apparet vllum præceptum, neque diuinum, neque humanum in contrarium. Vnde intrat regula, quòd omnia sunt concessa, quæ non inueniuntur prohibita. Ita ille, qui citat Cordubam, Rodrigum, & nostrum doctum amicissimum Trimarchi, quibus ex eadem Religione adde nouissimè P. Franciscus de Nigro *in add. ad Reg. p. 1. præsup. 1. quest. 15.* & ex nostro P. Leone *de offic. Capellani, quest. 8. sect. 18. n. 188.* quorum opinionem ego teneo, seclusa consuetudine in contrarium; & ideo non est audiendum Bonac *disp. 4. de Sacram. quest. est. post. 7. §. 2. num. 7.* Fraxinellus *de oblig. sect. 4. concl. 4. §. 16.* & alij, asserentes Missam conuentualem non posse applicari, qui dedit stipendium.

2. Notandum est etiam hic obiter quòd dicitur Peyrinus *loco citato, num. 23.* quærit, an possit Capellanus, quando licite, & ex honestate potest vocari à celebratione Missæ imposta, an inquam, in tali casu possit celebrare Missam non pro stipe, quod clarum est, sed pro charitate in sui utilitatem, vel parentum, aut amicorum. Et respondet affirmatiue, quia dura nimis esset captiuitas obligare pauperem Sacerdotem, vel nullo vnquam tempore posset pro se, vel suis vnquam Missam dicere, & colligo clarè ex dicto cap. significatum, ibi *salua honestate, id est, æquitate; at honestas, & æquitas talem indulgentiam concedunt.* Colligo etiam ex illa clausula *etiam dem capitis, Nec sibi liceat hoc illi subtrahere sine causa voluptatis.* Ergo si non licet talem vacantiam assumere causa voluptatis corporalis, & temporalis, licebit quidem causa deuotionis, & charitatis, ac voluptatis spiritualis. Idem intellige si Prælatus mibi quotidie celebrare præcipiat in genere: nam hoc præceptum etiam humano modo intelligendum est, cum